Η έκθεση της Επιτροπής της ΕΕ, 2020

Σύμφωνα με την πρόσφατα δημοσιευμένη έκθεση της Επιτροπής της ΕΕ το 2020, η οποία βασίζεται σε στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή της ΕΕ από τα κράτη μέλη, εκδόθηκαν σε ολόκληρη την ΕΕ την περίοδο 2015-2018 **συνολικά 37 ευρωπαϊκές εντολές προστασίας (ΕΓΔΕ); μόνο 15 από αυτούς αναγνωρίστηκαν και εκτελέστηκαν.** Η συντριπτική πλειονότητα των ΕΓΔΕ εκδόθηκαν από ένα μόνο κράτος μέλος, ενώ τα υπόλοιπα ΕΓΔΕ εκδόθηκαν από δύο άλλα κράτη μέλη. **Δεν έχουν εκδοθεί ή αναγνωριστεί και επιβληθεί ΕΓΔΕ σε 10 κράτη μέλη.**

Εν ολίγοις, η έκθεση της Επιτροπής της ΕΕ δείχνει σαφώς τα 5 χρόνια μετά την εφαρμογή της οδηγίας ΕΓΔΕ, **την ανεπαρκή εφαρμογή και την έλλειψη εφαρμογής της ΕΓΔΕ στην ΕΕ.**

Πρόγραμμα Artemis: Τελική ερευνητική έκθεση

Στο πλαίσιο του έργου Artemis, οι εταίροι συνέταξαν μια τελική ερευνητική έκθεση με συγκριτική ανάλυση όλων των αποτελεσμάτων των εθνικών εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή της ΕΓΔΕ στις χώρες εταίρους. Η τελική έκθεση επισημαίνει ορισμένες ομοιότητες μεταξύ των χωρών εταίρων:

- **Υπάρχουν μόνο περιορισμένα διαθέσιμα δεδομένα για την έκδοση ΕΓΔΕ** , καθώς δεν υπάρχουν επίσημα μητρώα για τον αριθμό των ΕΓΔΕ σε καμία από τις χώρες εταίρους.

- Παρά την έλλειψη δεδομένων, **εκδόθηκε ή αναγνωρίστηκε πολύ μικρός αριθμός ΕΓΔΕ στις χώρες εταίρους**, με μόνο 2 ΕΓΔΕ που αναγνωρίστηκαν στην Κροατία και 1 ΕΓΔΕ στην Ιταλία.

- **Δεν έχει πραγματοποιηθεί εκπαίδευση μέσω του ΕΓΔΕ για νομικούς επαγγελματίες ή άλλους επαγγελματίες που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με ευάλωτα θύματα** και

- **Σε καμία από τις χώρες εταίρους δεν έχουν πραγματοποιηθεί εθνικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης ΕΓΔΕ που απευθύνονται στο ευρύ κοινό.**

Ένα στιγμιότυπο των αποτελεσμάτων της έρευνας Artemis

- Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας των πολιτών της ΕΕ, από συνολικά 2.881 ερωτηθέντες, οι 745 δήλωσαν ότι είχαν βιώσει κάποια μορφή βίας ή κακοποίησης (25,8%). Αυτό αντιστοιχεί σε 1 στις 4 στις πέντε χώρες εταίρους. Από αυτούς τους ερωτηθέντες, μόνο 171 (23%) είχαν υποβάλει αίτηση για κάποια μορφή εντολής προστασίας (ΟΠ) που σχετίζεται με τη βία λόγω φύλου, εκ των οποίων εκδόθηκαν πάνω από το ήμισυ (90).
- Τόσο οι δικηγόροι όσο και οι εκπρόσωποι των ΜΚΟ θεωρούν ότι οι ΟΠ είναι σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματικές και ανεπαρκείς. Η πλειοψηφία των νομικών είχαν αρνητική αντίληψη για τις ΟΠ διαθέσιμες στα θύματα. λιγότερο από 25% στην Κροατία, την Κύπρο και την Ιταλία θεώρησαν ότι οι ΟΠ ήταν αποτελεσματικές.
- Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων ΜΚΟ σε χώρες εταίρους ανέφερε επίσης ότι οι ΟΠ δεν εφαρμόζονται επαρκώς: μόνο το 15% των ερωτηθέντων ΜΚΟ στην Κύπρο απάντησαν ότι οι ΟΠ είναι αποτελεσματικές για θύματα βίας, 20,8% στην Ελλάδα, 23% στην Τσεχική Δημοκρατία και την Ιταλία, και μόνο 4,6% στην Κροατία.
- Οι γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας λόγω φύλου γενικά δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους στην προστασία και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, τα θύματα αναφέρουν αυτήν την έλλειψη συνειδητοποίησης ως σημαντικό εμπόδιο στην πρόσβαση στην ΟΠ. Ομοίως, η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων από ΜΚΟ στις χώρες εταίρους του έργου (82,5%) συμφώνησαν ότι η έλλειψη ευαισθητοποίησης μεταξύ των θυμάτων καθιστά δύσκολη την πρόσβαση σε ΟΠ.
- Εκστρατείες κατάρτισης και ευαισθητοποίησης σχετικά με το ΕΓΔΕ θα ήταν πράγματι επωφελείς για την εφαρμογή του ΕΓΔΕ. Αυτό υποστηρίζεται από τα αποτελέσματα της

έρευνας, στην οποία το 95% των δικηγόρων και το 80% των επαγγελματιών των ΜΚΟ δηλώνουν ότι θα επωφεληθούν από την ευαισθητοποίηση και τα ειδικά προγράμματα κατάρτισης για το ΕΓΔΕ.

Ποια είναι τα κενά που προκαλούν την αξιοποίηση του ΕΓΔΕ στις χώρες εταίρους;

Η τελική ερευνητική έκθεση δείχνει **κενά στο εθνικό νομικό πλαίσιο για την έκδοση εθνικών εντολών προστασίας**, τα οποία αποτελούν τη βάση για την έκδοση ΕΓΔΕ. Τα θύματα όλων των μορφών βίας λόγω φύλου καταγράφονται άνισα, οδηγώντας σε κενά στην προστασία. Στην Κύπρο, την Κροατία και την Ελλάδα, για παράδειγμα, υπάρχουν εντολές προστασίας κυρίως στο στενό πλαίσιο της ενδοοικογενειακής ή οικογενειακής βίας που επιβάλλει προϋποθέσεις όπως ζουν μαζί, ζουν μαζί και έχουν παιδιά. Ένα άλλο σημαντικό εύρημα της έκθεσης είναι ότι **Παράγοντες που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα των εθνικών εντολών προστασίας αντιπροσωπεύουν επίσης εμπόδια στην αποτελεσματικότητα του ΕΓΔΕ**: ανεπαρκής συλλογή δεδομένων σχετικά με τις εθνικές εντολές προστασίας εξηγεί την έλλειψη συλλογής δεδομένων μέσω ΕΓΔΕ.

Ομοίως, η έλλειψη μηχανισμών παρακολούθησης για τις εθνικές εντολές προστασίας αντικατοπτρίζει την έλλειψη παρακολούθησης από την ΕΓΔΕ. Η έκθεση διαπίστωσε επίσης ότι σε όλες τις χώρες εταίρους του έργου, **Η χρήση προστατευτικών εντολών σε περίπτωση βίας με βάση το φύλο είναι χαμηλή σε σχέση με την αντίστοιχη επικράτηση της βίας βάσει φύλου. Η χαμηλή χρήση των εθνικών εντολών προστασίας οδηγεί σε χαμηλή χρήση του ΕΓΔΕ: Επιπλέον, υπάρχει**: Επιπλέον, υπάρχει **γενική έλλειψη ευαισθητοποίησης των γυναικών θυμάτων βίας λόγω φύλου σχετικά με τα δικαιώματά τους στην προστασία και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.**

Τί μπορεί να γίνει;

Ως σημείο εκκίνησης, **η συλλογή δεδομένων πρέπει να βελτιωθεί τόσο σε εθνικό**

όσο και σε επίπεδο ΕΕ: Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα κεντρικό σύστημα συλλογής δεδομένων που θα καταγράφει τον αριθμό των εντολών προστασίας και των ΕΓΔΕ που εκδίδονται ή / και λαμβάνονται από άλλα κράτη μέλη.

Αυτό το σύστημα θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει δεδομένα σχετικά με παραβιάσεις εντολών προστασίας και ΕΓΔΕ, καθώς και τις κυρώσεις που επιβάλλονται. Θα πρέπει να αναπτυχθεί ένα κοινό εννοιολογικό πλαίσιο σε ολόκληρη την ΕΕ για τον προσδιορισμό και τον ορισμό των διαφόρων τύπων βίας βάσει φύλου που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την έκδοση εντολών προστασίας και ΕΓΔΕ με σαφή προοπτική για το φύλο που περιορίζουν τη χρήση εντολών προστασίας και, γενικότερα, του ΕΓΔΕ.

Τα κράτη μέλη πρέπει να ενσωματώσουν την οδηγία ΕΓΔΕ, καθώς και τον κανονισμό και την οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων στις εθνικές τους στρατηγικές και σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου: Η πρακτική εφαρμογή αυτών των μέτρων στο εθνικό πλαίσιο.

Επιπλέον, **Τα κράτη μέλη πρέπει να διεξάγουν εθνικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης μέσω του ΕΓΔΕ για να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες της ΕΕ:** Το δικαίωμα σε ένα ΕΓΔΕ πρέπει να συμπεριληφθεί στο υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό για τη σεξουαλική βία και τα θύματα. Δικαιώματα που εκδίδονται από την αστυνομία και άλλες αρχές και διατίθενται γενικά στα θύματα.

Παρομοίως, **τα κράτη μέλη θα πρέπει να οργανώνουν οργανωμένα μαθήματα, δραστηριότητες κατάρτισης και ενημέρωσης για νομικούς επαγγελματίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις** για να συμβουλεύουν και να υποστηρίζουν γυναίκες που πλήττονται από βία και κακοποίηση.